

Economic Policy Reforms
Going for Growth 2009

Summary in Polish

Reformy polityki gospodarczej
Dążenie do rozwoju – wydanie 2009

Podsumowanie w języku polskim

- Obecnie, gdy politycy szukają sposobów na uzdrowienie gospodarek, ważną kwestią w programach rządów poszczególnych państw jest zarządzanie kryzysem. Jednocześnie zaznacza się konieczność podejmowania reform strukturalnych, które w dłuższej perspektywie umocnią wzrost gospodarczy. W krótkim okresie reformy te mogą także pobudzić popyt, co ma szczególne znaczenie w kontekście obecnego kryzysu.
- Raport *Dążenie do rozwoju 2009* opisuje najbardziej odpowiednie reformy strukturalne konieczne do osiągnięcia poprawy wyników ekonomicznych, analizuje bieżące postępy we wdrażaniu reform polityki strukturalnej oraz określa pięć priorytetów polityki dla każdego z państw OECD, które w dłuższej perspektywie mogą podnieść wzrost gospodarczy. Dokument wzywa do przeprowadzenia w wielu obszarach reform, które przyczynią się do podniesienia wydajności pracy i poziomu zatrudnienia. Należą do nich reformy systemu edukacji, regulacji rynków produktowych, polityki rolnej, systemów podatków i zasiłków, a także polityki odnoszącej się do opieki zdrowotnej i rynku pracy. Wydanie to zawiera ponadto cztery rozdziały analityczne na temat podatków i wzrostu gospodarczego, reform regulacji rynków produktowych, inwestycji infrastrukturalnych oraz wpływu struktury ludności na zatrudnienie i wydajność.

Dążenie do rozwoju w czasach kryzysu finansowego

Niniejsze, piąte wydanie raportu *Dążenie do rozwoju* przedstawia nowy zbiór priorytetów polityki strukturalnej dla każdego z państw OECD oraz dla Unii Europejskiej jako całości, mający na celu trwałe zwiększenie PKB na mieszkańca, który to wskaźnik jest uznanym sposobem pomiaru poziomu życia. Priorytety polityki prowadzące do podniesienia wydajności pracy oraz poziomu zatrudnienia, podstawowych bezpośrednich wyznaczników PKB na mieszkańca, różnią się w zależności od kraju i jego słabych stron. Zalecane reformy w takich obszarach, jak rynki produktowe, edukacja, rolnictwo, podatki, zasiłki i regulacje rynku pracy, pomogą tym krajom w dłuższej perspektywie zwiększyć możliwości zatrudnienia oraz dobrobyt swoich obywateli.

W przeciwieństwie do poprzednich wersji, to wydanie raportu *Dążenie do rozwoju* ukazuje się w czasach, gdy państwa OECD stoją w obliczu największego od wielu lat kryzysu finansowego i gospodarczego. Wciąż pogłębiający się ogólnoswiatowy kryzys i recesja nieuchronnie rodzą pytania, na ile można uwierzyć w zdolność rynków do uzyskania dobrych wyników, a także każe się zastanawiać, czy wcześniejsze reformy nie osłabiły gospodarek. Obecny kryzys na rynkach finansowych odsłonił istotne problemy związane z ich funkcjonowaniem oraz obnażył nieskuteczność dawnych struktur regulacyjnych i nadzorczych w zakresie zapewnienia stabilizacji rynkowej. Pokazuje on niszczącą siłę niektórych wydarzeń oraz niedoskonałości rynków finansowych, które pogłębiły zagrożenia etyczne oraz niedobory informacji. Obecnie zaczyna się rozpoznawać te słabości, a państwa podejmują zarówno indywidualne, jak i wspólne działania na rzecz określenia najlepszych sposobów zreformowania regulacji rynków finansowych odnoszących się do konkretnych niedoskonałości rynkowych i regulacyjnych, które doprowadziły do obecnego kryzysu.

Jednakże należy podkreślić, że w obliczu załamania na rynkach finansowych raport nie kwestionuje korzystnych efektów zalecanych reform rynków produktowych i rynku pracy. Wiele reform przeprowadzonych w ostatnich latach w krajach OECD okazało się skutecznym sposobem na zwiększenie zatrudnienia i wydajności, a zatem działanie zgodne z określonym w raporcie programem reform w dłuższej perspektywie wyraźnie poprawiłoby wyniki gospodarcze. Co więcej, większa elastyczność rynku produktowego i rynku pracy z pewnością podniesie odporność państwa na przyszłe okresy zastoju, ograniczając ich negatywny wpływ na wyniki i zatrudnienie.

Niemniej jednak kryzys wywarł wpływ na wybór aspektów polityki strukturalnej do wdrożenia w najbliższym czasie. W czasie, gdy ogólny popyt plasuje się znacznie poniżej możliwości produkcyjnych, uzasadnione wydaje się skupienie się na tych reformach strukturalnych, które z największym prawdopodobieństwem doprowadzą do podniesienia ogólnego popytu w krótkim czasie, a w dłuższej perspektywie wpłyną na wzrost ogólnej podaży. Z tego względu również struktura pakietów fiskalnych ogłoszonych lub wdrożonych ostatnio w kilku krajach OECD została ukształtowana z myślą o stymulacji wzrostu w dłuższej perspektywie.

Niniejszy raport wymienia trzy szerokie reformy fiskalne i strukturalne, które mogą teraz przynieść „podwójną dywidendę”: wzrost wydatków na infrastrukturę; zwiększone wydatki na aktywną politykę na rynku pracy, w tym obowiązkowe kursy szkoleniowe; oraz obniżenie podatków dochodowych od osób fizycznych, przede wszystkim osób o niskich zarobkach. W niektórych przypadkach do wzrostu popytu w krótkiej perspektywie, a w dłuższej do podniesienia wydajności mogą przyczynić się także reformy rynku produktowego, ułatwiające wejście na rynek oraz zwiększające konkurencję.

Rozdział specjalny niniejszego raportu, poświęcony długoterminowemu wpływowi infrastruktury na PKB na mieszkańca, pojawia się we właściwym czasie. Omówiono w nim kwestię koncentracji wielu aktualnych pakietów fiskalnych na wydatkach na infrastrukturę celem pobudzenia gospodarki. Wynika z tego, że inwestycja w infrastrukturę może przynieść korzyści w różnych obszarach gospodarki. Jednakże aby uzyskać najlepsze efekty wzrostowe z inwestycji infrastrukturalnych, konieczny jest staranny dobór projektów na podstawie analizy zysków i kosztów oraz struktury regulacyjnej zapewniającej konkurencję tam, gdzie to możliwe, a przy braku konkurencji zapobiegając nadużywaniu mechanizmów rynkowych.

Kolejny rozdział specjalny na temat podatków i wzrostu kończy się porównaniem różnych rodzajów podatków pod kątem ich wpływu na długoterminowy wzrost. Najbardziej szkodliwe są podatki dochodowe od przedsiębiorstw, za nimi plasują się podatki dochodowe od osób fizycznych, a następnie podatki pośrednie. Najmniej szkodliwy wpływ wywierają podatki od nieruchomości. A zatem państwa opierające swoje funkcjonowanie w nieproporcjonalnie dużym stopniu na podatkach ściąganych od przedsiębiorstw mogą podnieść PKB na mieszkańca poprzez przesunięcie podstawy opodatkowania w stronę towarów i usług, a także nieruchomości. Taka strategia wydaje się obiecująca w dłuższej perspektywie, ale muszą jej towarzyszyć środki zapobiegające osłabieniu redystrybucji poprzez system podatkowy.

Jednakże nie jest tak oczywiste, czy zamieszczone porównanie „podatki a wzrost” może być w obecnym kryzysie wykorzystywane na potrzeby krótkoterminowego pobudzenia popytu. Obniżanie stawek podatków od przedsiębiorstw prawdopodobnie nie wywrze większego wpływu na popyt inwestycyjny z powodu spadku dochodów firm, a podnoszenie podatków od nieruchomości dodatkowo osłabi już pogrążone w kryzysie rynki mieszkaniowe.

Trzeci rozdział specjalny pokazuje, że w ciągu ostatnich pięciu lat większość państw OECD dokonała istotnego postępu w zakresie redukcji ograniczeń regulacyjnych odnoszących się do konkurencji na rynkach produktowych. Ta korzystna tendencja dobrze rokuje w odniesieniu do innowacji i wydajności w dłuższej perspektywie i może okazać się pomocna w walce z obecnym kryzysem. Mimo tego postępu, w niektórych sektorach i państwach OECD regulacje wciąż nadmiernie ograniczają konkurencję. Dotyczy to przede wszystkim krajów o niższym dochodzie, które na swoich rynkach produktowych wciąż zachowują restrykcyjne stanowisko w zakresie regulacji. Reformowanie regulacji jest dla kilku krajów kwestią priorytetową i w dłuższej perspektywie ma podnieść poziom wydajności, przyniesie także wiele korzystnych efektów w krótkim okresie.

Ostatni rozdział specjalny pokazuje, że znaczna część różnic w ogólnych wskaźnikach zatrudnienia i przeciętnych poziomach wydajności między poszczególnymi krajami, a tym samym PKB na mieszkańca, wynika z różnic w strukturze ludności, zwłaszcza w zakresie poziomu edukacji. Fakt ten świadczy o tym, że różnice między ogólnymi i przeciętnymi wartościami dla poszczególnych krajów mogą być mylące, a także podkreśla znaczenie edukacji. Jednakże wspomniane różnice w strukturze ludności nie wpływają na obszary stosunkowo mocnych i słabych stron poszczególnych państw, na których podstawie w raporcie *Dążenie do rozwoju* dokonuje się wyboru priorytetów polityki.

Ze względu na skupienie się na reformach prowadzących do długoterminowego wzrostu, niniejszy raport stanowi istotny element strategicznej odpowiedzi OECD na kryzys finansowy i gospodarczy. Dokument kończy się konkluzją, że kraje OECD nie powinny pozwolić, aby kryzys gospodarczy, z którym się borykają, spowodował spowolnienie reform strukturalnych, oraz że należy wykorzystać szanse na przeprowadzenie reform, aby umocnić rozwój gospodarczy i podnieść poziom życia. Pod żadnym pozorem nie wolno powtarzać błędów popełnionych podczas poprzednich kryzysów. Dotyczy to zwłaszcza prób obniżenia bezrobocia poprzez ograniczenie podaży pracy, co okazałoby się równie szkodliwe, jak w przeszłości, i spowodowałoby zubożenie naszych społeczeństw. Kluczem do zwiększenia dobrobytu na całym świecie jest utrzymanie otwartych rynków i unikanie nowego protekcjonizmu.

© OECD 2009

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop/

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights/

